

CrnaGora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-3595

Podgorica, 14.06.2021. godine

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
-n/r ministra, gospodina mr Aleksandra Stijovića-

Poštovani gospodine Stijoviću,

Na osnovu Vašeg akta broj: 05-312/21-1353/1 kojim se traži mišljenje na *Predlog plana upravljanja kriznim situacijama u slučaju pojave Afričke kuge svinja*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga plana upravljanja kriznim situacijama i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst i Izvještaj o analizi procjene uticaja propisa utvrđeno je da je cilj donošenja Plana smanjivanje rizika i opasnosti od pojave afričke kuge kod domaćih i divljih svinja, radi spječavanja unosa virusa afričke kuge svinja, stvaranje uslova za nesmetan promet svinja i proizvoda od svinjskog mesa i smanjivanje negativnih posljedica na razvoj stočarstva i proizvodnju bezbjedne hrane. Za realizaciju Plana potrebno je obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore, a prema procjeni Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, okvirni troškovi za prvu pojavu Afričke kuge svinja iznose 1.626.000,00€.

S obzirom da je u dostavljenom tekstu i ponovljenom RIA obrascu data okvirna procjena fiskalnog uticaja mjera i aktivnosti iz Plana na Budžet Crne Gore, napominjemo da se za sprovođenje Plana u 2021. godini, uzimaju u obzir sredstva planirana Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, rješenjima Ministarstva finansija i socijalnog staranja o privremenom finansiranju za 2021. godinu, odnosno utvrđena Prijedlogom zakona o budžetu za 2021. godinu, kao i da se vodi računa o do sada utrošenim sredstvima na izdacima predviđenim za sprovođenje Plana.

Ministarstvo finansija i socijalnog staranja predlaže da se inteziviraju aktivnosti kako bi se što veći dio sredstava potrebnih za implementaciju Plana finansirao iz fondova EU i ostalih donatorskih sredstava, u cilju rasterećenja budžetske potrošnje.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr. Miško Spajić

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

NAZIV PROPISA

Predlog plana upravljanja kriznim situacijama u slučaju pojave afričke kuge svinja

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Afrička kuga svinja (AKS) je zarazna bolest domaćih i divljih svinja. Uzrokuje je dvolančani DNK virus koji pripada familiji Asfarviridae. Glavni rezervoari virusa su divlje svinje. Bolest se najčešće širi kontaktom zaraženih sa zdravim svinjama, ishranom svinja pomijama (splaćinama) u kojima ima kontaminiranih ostataka hrane. Moguć je prenos sa divljih na domaće svinje. Indirektnim putem je može prenijeti i čovjek preko kontaminirane obuće i odjeće, opremom, autima i drugim prevoznim sredstvima. Poznato je da se bolest može prenijeti i kontaktom životinje sa leševima uginulih i usmrćenih životinja, mogu je prenijeti i glodari, a postoje podaci da je prenose i krpelji. Afrička kuga svinja (AKS) se razlikuje od većine drugih prekograničnih bolesti životinja po tome što se ne liječi niti postoji vakcina protiv ove bolesti.

Afrička kuga svinja nije zoonoza odnosno ne prenosi se na čovjeka. Do sada u Crnoj Gori nije bilo slučajeva pojave afričke kuge svinja.

U slučaju iznenadne pojave afričke kuge svinja većeg obima kojom je zahvaćeno dvije ili više opština i kada se propisanim mjerama ne može spriječiti njeno širenje i iskorjenjivanje, sprečavanje pojave i iskorjenjivanje vrši se sprovođenjem mjera u skladu sa ovim planom upravljanja u kriznim situacijama za afričku kugu svinja (u daljem tekstu: Krizni plan).

Razlozi za donošenje ovog plana proistekli su iz potrebe stvaranja kontrolne strategije i mjera koje će se primjenjivati, a utvrđene su propisima Crne Gore i u potpunosti su u skladu sa propisima i strategijom iskorjenjivanja afričke kuge svinja u Evropskoj Uniji.

Glavni cilj donošenja Kriznog plana je smanjivanje rizika i opasnosti od pojave afričke kuge kod domaćih i divljih svinja, radi sprječavanje unosa virusa afričke kuge svinja i stvaranje uslova za nesmetan promet svinja i proizvoda od svinjskog mesa.

- Krizni plan će omogućiti efikasno sprovođenje propisanih mjera, brzu i koordinisanu mobilizaciju svih predviđenih resursa, čime će se spriječiti širenje bolesti i smanjiti negativne posljedice koje utiču na razvoj stočarstva i proizvodnju bezbjedne hrane.
- Suzbijanje i iskorjenjivanje afričke kuge svinja u slučaju pojave bolesti koja ima razmjere epizootije sprovodiće državni organi, organizacije i veterinarska služba preko Operativnog štaba odnosno opštinskih timova koji se formiraju na lokalnom nivou na način utvrđen ovim Kriznim planom.

- Bez postojanja ovog plana, u slučaju pojave bolesti afričke kuge svinja, ne bi bliže bila definisana organizacija i sinhronizacija različitih službi u okviru većeg broja Ministarstava, bili bi otežani uslovi za kontrolu bolesti na cijelom epizootiološkom području Crne Gore, kao i precizno utvrđivanje gazdinstava na kojima se pojavila bolest.
- Bez postojanja ovog plana interes držaoca životinja i interesi države bili bi oštećeni jer bi bila uskraćena mogućnost plasmana živih životinja kao i proizvoda od tih životinja na domaćem i međunarodnom tržištu a, posebno na tržištu EU.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Glavni cilj donošenja Kriznog plana je smanjivanje rizika i opasnosti od pojave afričke kuge kod domaćih i divljih svinja, radi sprječavanja unosa virusa afričke kuge svinja, stvaranje uslova za nesmetan promet svinja i proizvoda od svinjskog mesa i smanjivanje negativnih posljedica na razvoj stočarstva i proizvodnju bezbjedne hrane.
- Ovaj plan je usklađen sa ciljevima definisanim Strategijom razvoja poljoprivrede i ruralnih područja

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Ne postoje druge opcije jer se Afrička kuga svinja razlikuje od većine drugih prekograničnih bolesti životinja po tome što se ne liječi niti postoji vakcina protiv ove bolesti. Preventivne mjere su jedini način za sprečavanje pojave i zaustavljanje daljeg širenja bolesti. U slučaju pojave, jedina mjera je usmrćivanje oboljelih i na bolest sumnjivih životinja, kao i životinja iz kontaktnih gazdinstava. Dodatno, 2018 godine, EFSA- Evropska agencija za bezbjednost hrane, je procijenila da spadamo u red država pod visokim rizikom od pojave ove bolesti.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Pozitivni efekti: postojanje ovog plana doprinijeće blagovremenom otkrivanju bolesti afričke kuge svinja i brzom reakciji između različitih dijelova strukture u cilju sprječavanja širenja i iskorjenjivanja bolesti, što za cilj ima očuvanje stočnog fonda, smanjenje ozbiljnih socijalno i ekonomskih negativnih posljedica po državu i region (poremećena lokalna i regionalna trgovina koja bi negativno uticala na proizvodnju svinja, zdrave i bezbjedne hrane).

Ne postoji negativan uticaj. Plan je usaglašen sa EU propisima u oblasti kontrole afričke kuge svinja kod domaćih i divljih svinja prilikom.

- Donošenje ovog plana opravdava troškove koji se odnose na nabavku neophodnog dijagnostičkog materijala (reagensi, prajmeri itd.) potrebnih za dijagnostička ispitivanja i blagovremeno otkrivanje virusa afričke kuge svinja u prirodi među populacijom domaćih i divljih svinja, zaštitne opreme, opreme za uzorkovanje, dezinfekcionih sredstava, sredstava za sputavanje i usmrćivanje, terenskog i dostavnog vozila, angažovanje ljudskih resursa iz različitih organa što će u konačnom imati pozitivan uticaj na iskorijenjivanje bolesti afričke kuge svinja, a samim tim očuvanje stočnog fonda, proizvodnju zdrave i bezbjedne hrane i smanjenje ozbiljnih socijalno i ekonomskih negativnih posljedica po državu i region.
- Planom se ne utiče na stvaranja novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju.
- Neće dovesti do stvaranja administrativnih opterećenja i biznis barijera.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- U slučaju pojave bolesti afričke kuge svinja, u cilju suzbijanja i iskorjenjivanja bolesti neophodna su dodatna sredstva koja će se obezbjeđiti iz tekuće budžetske rezerve. Uobičajeni i dodatni troškovi koristiće se za nabavku opreme za zaštitu ljudi angažovanih na sprovođenju mjera, dijagnostičkog i potrošnog materijala, opremanje Operativnog štaba za upravljanje u vanrednim situacijama i Opštinskih timova za upravljanje u vanrednim situacijama, usmrćivanje životinja i neškodljivo uklanjanje leševa, dezinfekciju i uništavanje kontaminiranog materijala, plaćanje naknade štete za usmrćene ili zaklane životinje kao i naknade za predmete koji su oštećeni ili uništeni prilikom izvršenja naređenih mjera i drugih troškova.

- Implementacijom plana ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Nije predviđeno donošenje novih podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze.
- Implementacijom propisa nije predviđeno ostvarivanje prihoda za budžet Crne Gore.
- Da. Imajući u vidu činjenicu da za ovu bolest ne postoji vakcina, a u slučaju prve pojave bolesti, zavisno od broja žarišta, broja oboljelih svinja, kategorije svinja (domaće ili divlje), mjera koje se primjenjuju za suzbijanje i iskorijenjivanje afričke kuge svinja, dodatno i neophodne opreme za rad, analize visine za utrošeni rad, vrijeme, angažovanje ljudskih resursa i sl.. Uprava je napravila procjenu za okvirne troškove prilikom prvog pojavljivanja Afričke kuge svinja i proračunala da bi iznos potrebnih finansijskih sredstava iznosio 1,626,000.00€

<p>6. Konsultacije zainteresovanih strana</p> <ul style="list-style-type: none"> - Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako. - Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije). - Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.
<ul style="list-style-type: none"> - Tokom izrade plana nije bilo eksterne ekspertske podrške.
<p>7: Monitoring i evaluacija</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa? - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi? - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva? - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
<ul style="list-style-type: none"> - Nema prepreka za implementaciju Plana upravljanja kriznim situacijama u slučaju pojave afričke kuge svinja. - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, odnosno Uprava za bezbjednost hrane veterinu i fitosanitarne poslove će sprovesti implementaciju plana uz podršku drugih organa državne uprave. - Uprava za bezbjednost hrane veterinu i fitosanitarne poslove vrši nadzor i koordinaciju u sprovođenju plana i daje instrukcije za njegovo sprovođenje. Radi provjere kriznog plana, priprema i koordinira vježbe simulacije izbijanja pojedinih bolesti.

Datum i mjesto

Podgorica, 20.maj 2021. godine

Starješina

mr. Aleksandar Stijović

Aleksandar Stijović